

Dapurskygni sáðar missálit

— Í lögmannsröðuni er bert dapurskygni allan vegin, sum neyvan kemur at skapa framtíðarálit millum fólk. Tað er sjálvandi rætt at siga tingini, sum tey eru, men eg haldi, at ein hevur rætt at krevja av einum sitandi stýri, at tað kann vísa á, hvussu, ið ein vinnur á trupulleikunum, og hvussu ein kann fóta sær undir broyttum umstøðum, heldur enn at sáa missálit millum fólk.

M.a. hetta segði Tórálvur Mohr Olsen, tingmaður javnaðarfloksins í Sandoyinni, tá lögmannsröðan var til viðgerðar í summar. Vit prenta part av röðuni, sum tingmaðurin helt:

Til viðgerðar er tann frágreiðing, ið lögmaður gav lögtinginum á ólavseku 1981, vanliga nevnd lögmannsröðan.

Vanligt er, at í hesi frágreiðing ger lögmaður stöðuna upp yvir tað, ið fram er farið tað seinasta árið, og metir um útlitið framyvir og samstundis boðar frá, hvønn politikk sitandi samgonga vil fremja.

Tá sitandi samgonga tók við fyrst í januar í ár varð boðað frá nýggjari politiskari kós. Tað var í vár at biðað varð við einum ávisum spenningi eftir tí broytingaruppskoti til tað framlagda figgjarlógaruppskotið, ið fór at koma frá tí nýggja stýrinum. Men tá hetta broytingaruppskotið kom — vísti tað seg ikki at viðføra tær stóru broytingarnar. Tað, ið ein legði til merkis, var, at nøkur útbyggingararbeiði, sum vóru vinnuskapandi, vórðu steðgað. Umframt hetta vóru ikki tær stóru broytingarnar í mun til undanfarnar figgjarlógir.

Dapurskygni sum sáar misálit

Hetta gjørdi, at man við uppافتur stórri spenningi biðaði eftir frágreiðingini frá lögmanni nú á ólavseku, tí ein hugsaði, at í vár var so stutt fráliðið, at tað nýggja stýrið hevði ikki rættliliga fingið ferð á seg og tí varð roknað við sum givið, at nú fór at koma nakað nýtt fram, um hvørja politiska kós, ið haldast skuldi í framtíðini. Somuleiðis um hvar munurin var millum tann framanundan ferða politikkin og reinan borgarligan politikk. Men her hendi heldur einki.

Tí hendan lögmannsröðan sigur litið og einki. Tað er bert eitt dapurskygni allan vegin igjøgnum, sum neyvan kemur at skapa framtíðarálit millum fólk.

Tað er sjálvandi altíð rætt at siga tingini sum tey eru, men eg haldi, at ein hevur rætt at krevja av einum sitandi stýri, at tað kann vísa á, hvussu, ið ein vinnur á trupulleikunum, og hvussu man kann fóta sær undir broyttum umstøðum, heldur enn at skapa misálit millum fólk. Vandamálini, sum vit standa yvirfyri, eru tó ikki størri enn so, at um allar góðar kreftir taka hendur saman, so eru vit færi fyri at klára tey.

Broyttar fiskivinnuumstøður

Tað, sum hevur broytt figgjarlugu stöðuna hjá

okkum, eru broyttar fiskivinnuumstøður, fjarleiðirnar eru mest sum allar farnar fyri skjeyti. Tað, ið eftir er, er fyri stórsta partin tað, sum vit hava handlað okkum til við umbyti við aðrar. Samstundis er trýstið vaksið so nógv á okkara egnu heimaleiðir, at neyðugt verður at seta avmarkingartiltøk í verk fyri at verja fiskastovnarnar. Hetta kemur at føra við sær veiðumøguleikar fyri øll okkara fiskiskip.

Hetta krevur, at tað verður funnið fram til nýggjar vinnuumøguleikar. Og hetta nevnr lögmaður eisini. Hann sigur: »Fyri tað fyrsta mugu og skulu vit fremja tiltøk innan- og utanfyri fiskivinnuna, sum skapa inntøkur til okkara samfelag. Tiltøkini krevja í forðing stórar iløgur, meðan inntøkurnar í besta fall koma nakað aftaná«.

Ferðamannaflutningur

Ja, hetta vóru so orð lögmanns, og hetta er júst tað, sum ein partur av seinastu samgongu gekk inn fyri og sum serliga javnaðarmenn gjørdur seg til talsmenn fyri. Hetta, fyri at finna fram til nýggjar vinnuvegir, og sum øll vita, kostaði samgonguslit.

Her hugsði eg serliga um tiltakið, ið varð gjørt við uttanlanda ferðamannaflutningi, sum tað privata fyrirkastsemið hevði lagt frá sær. Men

hetta varð steðgað beinvegin av núverandi samgongu. Tað var øllum greitt, tá ið hendan sigling varð byrjað, at í fyrstani kom hetta ikki at geva nógv av sær, og harafturat kom, at tað máttu gerast stórar iløgur í hóskað skip, men mett varð at sum frá leið, kom hendan vinna at bera seg. Men tíverri var hesum tiltaki ikki lív lagað.

Nú frættist tó, at aðrir, í samvinnu við útlandingar, eru hugaðir at taka aftur um endan har, ið vit sleptu, og hetta haldi eg vera spell. Tí hvat skuldi verið meira náttúrligt hjá føroyingum, sum eiga so nógv útbúgvið fólk til hesa vinnu, enn at gjørt royndir á hesum øki fyri at skapa nýggj arbeiðspláss.

Svartkjafat-alternativ

Ein nýggj veiða, sum hevur tikið seg upp hesi seinastu árin, er svartkjafatfiskiskapurin, og her boðar lögmaður frá, at landsstýrið vil stuðla tær royndir, ið verða gjørdar at framlæða svartkjafat til matna bæði á landi (Bakkafrost og umborð á skipi (Giljanes).

Tað er gleðiligt at hoyra, at landsstýrið er samt í hesum føri, tá ið hugsað verður um tiltakið við »Giljanes« tí í vár var hendan semjan ikki. Tað vísti seg best við, at tað var ikki landsstýrið, men figgjarnevndin, ið mátti leggja málið fyri tingið, sum skapti móguleikar

fyri at fara í gongd við hesi vinnu, og við hjálp frá andstöðuni varð málið samtykt. Um ikki so var, hevði tað verið ivasamt um hesin fiskiskapur, sum tað visir seg verður ein framtíðarvinna, hevði verið byrjaður. Men sum sagt, er tað gott at menn nú eru samdir, tí vit hava ikki ráð at lata nakran móguleika óútnyttan í dag.

Frystigoymslan

Eisini verður nevnt, at alt bendir á, at rætt hevði verið við eini stórri frystigoymslu til nýtslu hjá føroyskum fiskavirkjum, og hetta kann eg taka fult undir við, men eg vil eisini minna á, at seinasta samgonga fyri fleiri árum síðani sá hendan tørv og virkaði fyri at fáa eina tilika goymslu. Hverja lagnu hetta málið fekk skal eg ikki koma inn á. Tað munnu flest øli minnast, men ein tilik goymsla hevði havt verið tøk í summar nú høguslokka-veidan er farin fram, og hesin fiskiskapur fleiri ferðir hevur verið steðgaður vegna goymslutrúpu. leikar hjá fiskavirkjunum.

Strandferðslan

So er tað eitt lokalt mál, sum eg kundi havt hug til at nevnt. Tað er, at so vilt sum eg veit, eru menn á Strandferðsluni nú í ferð við at gera vetrarferða-ætlan fyri strandfaraskipini. Í hesum sambandi vil eg heita á tann landsstýrismannin, sum hevur hetta mál um hendi, at virka fyri, at bæði Ritan og Pride koma at sigla uppá Sandoyinna og Skúvoyinna í vetur, tí um ikki bæði skipini vera tøk til hesa sigling, so kann roknaðast við, at tað verður litið skil á rutusambandinum og eisini á farnaflutninginum.

Sum kunnugt eru at-løgumøguleikarnir í Sandoyinni ikki góðir. Í Skopun er havnin stongd, vegna tað byggiarbeiði, sum har fer fram. Í Skálavík kunnu vera dagar, tá ikki er atleggjandi, og tá er bert ein

móguleiki eftir: at fara til Sands, so um ikki bæði skipini verða tøk, verður eingin móguleiki at yvirhalda nakra ferða-ætlan. Tað hevði eisini verið ynskiligt, at ein ferðaætlan varð lögð, sum skipini høvdu móguleika til at yvirhalda.

Orkumál

Tað var tann háttvirdi tingmaður Erlendur Patursson, ið nam við orkusurningin, og í hesum sambandi segði hann, at hann ikki kundi taka undir við tí vitleysu vatnútyggjara-ætlanini hjá SEV, men mælti istaðin til at útnýta kola-orkuna og eisini at fáa kaðalsamband við eystur-landið í Íslandi.

Fyrst er at siga, at SEV hevur eitt uppskot til eina vatnútyggjara-ætlan. Hetta uppskotið er longu meira enn 3 ára gamalt, og tað er landsstýrið, sum skal geva loyvi til hesa útyggjng. Her fylgigjgur einki loyvi enn, og um tað verður givið veit eingin enn.

Men her er so ein orkukelda, sum kann útnýttast og nýtast til el-orku, og hetta kann bliva ein bilig orka.

Tá ið ein tosar um at framlæða orku so sleppur ein ongantíð frá at røra við náttúruna, hvat orka tað so er. Um tað verður borað eftir olju, so sleppur man ikki undan teimum stóru boritornunum. Um tað er kolaframlæiðsla, so sæst tað tíðuliga, hvar, ið kol verður grivið. Um talan verður um vindorku, so sleppa vit ikki undan at seta hesar stóru vindmyllurnar út í náttúruna. Men sjálvandi kunnu vit vera samd um, hvat, ið misprýðir mest og, hvat ið misprýðir minst.

Sjálvur eri eg av teirri hugsan, at vit skulu útnýtta allar tær orkukeldur, ið vit eiga. Nevnt verður eisini at leggja kaðal yvir til Íslands. So vilt eg veit, eiga íslendingar ongan avlopsstrem at selja føroyingum, so um vit skulu fáa streym hagani, so megu is-

Frámhald á síðu 16